

BORÅS STAD
Stadsrevisionen

REVISIONSREDOGÖRELSE 2023

Grundskolenämnden

Andra revisorsgruppen

Kommunfullmäktige
Borås Stad

Revisionsberättelse för Grundskolenämnden år 2023

Vi har granskat Grundskolenämndens verksamhet och årsredovisning 2023. Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet och med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning. Till revisionsberättelsen bifogas vår revisionsredogörelse som utgör en sammanfattning av granskningen.

Vår samlade bedömning är att Grundskolenämndens årsredovisning redogör för hur nämnden fullgjort sitt uppdrag enligt reglementet och Kommunfullmäktiges grunduppdrag i budget 2023. Nämnden har inte uppnått fyra av sex indikatorer som Kommunfullmäktige har fastställt avseende grunduppdraget. Vi bedömer att godtagbara förklaringar till att indikatorerna inte uppnåtts anges i nämndens årsredovisning. Nämndens redovisning av grunduppdraget och Kommunfullmäktiges fokusområden behöver utvecklas till kommande år.

Det ekonomiska resultatet för nämnden visar på ett överskott mot budget. Vi bedömer att godtagbara förklaringar till överskottet redovisas i årsredovisningen.

Stadsrevisionen har genomfört en fördjupad granskning av resursfördelningsmodellen i Borås Stad. Enligt Stadsrevisionens bedömning behöver rapportens slutsatser ligga till grund för fortsatt utvecklingsarbete av resursfördelningsmodell, budgetprocess och ekonomistyrning.

Stadsrevisionen har granskat dokumenthanteringen i Förskolenämnden, Grundskolenämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Stadsrevisionen bedömer nämndens interna kontroll inom området som inte helt tillräcklig.

Stadsrevisionen har genomfört en fördjupad granskning av Borås Stads olika försystem till ekonomisystemet. Stadsrevisionen bedömer att den interna kontrollen av redovisningsinformationen behöver utvecklas. Nämnden behöver även upprätta egna processbeskrivningar för de försystem som integreras.

Stadsrevisionen har genomfört en uppföljande granskning av Borås Stads personalpolitik. Granskningen visar att kompetensförsörjningsutmaningen för Borås Stads verksamheter är tilltagande. Vår bedömning är att Kommunstyrelsen och nämnderna behöver med utgångspunkt i granskningen säkerställa en ändamålsenlig styrning av personalpolitiken som möjliggör att Kommunfullmäktiges mål inom området kan uppnås.

Vår bedömning är att Grundskolenämndens verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens redovisning av grunduppdraget och Kommunfullmäktiges fokusområden behöver utvecklas till kommande år. Den interna kontrollen bedöms mot bakgrund av de fördjupade granskningar som riktats till nämnden under året, som inte helt tillräcklig.

Vi tillstyrker att Grundskolenämnden beviljas ansvarsfrihet för år 2023.

BORÅS 2024-04-08

Boris Preijde
Ordförande

Ingwer Kliche
Vice ordförande

Lena Brännmar

Claes Bergholtz

Eva Grubbström

Håkan Blixt

Revisionsredogörelse för Grundskolenämnden 2023

I Stadsrevisionens årliga granskning prövas om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen som görs inom nämnden är tillräcklig.

Stadsrevisionen lämnar en revisionsberättelse som grund för Kommunfullmäktiges ansvarsprövning. Ställningstaganden i revisionsberättelsen utgår från en samlad bedömning av all den granskning av nämndens verksamhet som har genomförts under året.

I nedanstående revisionsredogörelse sammanfattas resultat från granskning av årsredovisning, specifika bevakningsområden, fördjupade granskningar och intern kontroll.

Nämndens grunduppdrag

I gemensamt reglemente för Kommunstyrelsen och övriga nämnder i Borås Stad framgår i 7 § följande:¹

Kommunstyrelsen/nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet. Kommunstyrelsen/nämnden ska två gånger per år redovisa till fullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem i reglemente eller genom särskilt uppdrag. Kommunstyrelsen/nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till dem har fullgjorts. Redovisning ska ske enligt riktlinjer. Redovisningen lämnas till Kommunstyrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar. Nämnderna ska också fullgöra rapporteringsskyldighet enligt speciallag.

I det gemensamma reglementet framgår bl.a. även av 4 § att nämnden är anställningsmyndighet för personal vid sin förvaltning.

I reglemente för nämnden anges syftet med nämndens verksamhet samt dess uppdrag och ansvar.² I Kommunfullmäktiges budget 2023 anges nämndens grunduppdrag. Ovanstående innebär att nämnden i sin årsredovisning behöver redogöra både för uppdrag som anges i nämndens reglemente och i Kommunfullmäktiges budget.

I Borås Stads styr- och ledningssystem anges att nämndens budget och årsredovisning ska omfatta följande delar när det gäller grunduppdraget.

- Nämndens grunduppdrag
- Så här klarar nämnden vårt grunduppdrag under kommande år
- Så här följer nämnden upp grunduppdraget
- Samarbete för att klara grunduppdraget

Nämndens redovisning av grunduppdrag

I nämndens årsredovisning framgår delvis hur nämnden fullgjort sitt uppdrag enligt reglementet.

Av nämndens årsredovisning framgår delvis hur nämnden arbetat för att uppfylla nämndens grunduppdrag i Kommunfullmäktiges budget. Stadsrevisionen noterar att redovisningen av grunduppdrag finns i olika delar av årsredovisningen men inte samlat under rubriken grunduppdrag.

¹ Gemensamt reglemente för Kommunstyrelsen och övriga nämnder i Borås Stad, Fastställt av Kommunfullmäktige 2023-06-21

² Reglemente för Grundskolenämnden, Fastställt av Kommunfullmäktige 2023-06-21

Kommunfullmäktiges indikatorer för att följa upp grunduppdraget

För Grundskolenämnden har Kommunfullmäktige fastställt sex indikatorer. Nämnden redovisar indikatorerna enligt nedan:

- **Andelen närproducerade livsmedel ska öka, %.** Utfallet för indikatorn, (16,2 %) är lägre än utfallet för år 2022 (20,4 %). Indikatorn uppnås inte. Nämnden uppger i årsredovisningen att arbetet med att öka andelen närproducerade livsmedel sker framförallt tillsammans med koncerninköp vid upphandlingsskeendet.
- **Andelen ekologiska livsmedel ska öka, %.** Utfallet för indikatorn, (38,2 %) är lägre än utfallet för år 2022 (38,74 %). Indikatorn uppnås inte. Nämnden uppger i årsredovisningen att kostverksamheten köper in ekologiska livsmedel ifrån upphandlade leverantörer. Livsmedelspriserna har ökat kraftigt vilket medfört minskat utrymme till att köpa ekologiska livsmedel, som i genomsnitt är 30% dyrare än konventionella livsmedel uppger nämnden.
- **Andelen elever som känner sig trygga i grundskolan, åk 4-9 ska öka, %.** Utfallet för indikatorn för år 2023 (90,2 %) är högre än utfallet för år 2022 (88,9 %). Indikatorn uppnås.
- **Andelen elever i åk 9 som är behöriga till något nationellt gymnasieprogram ska öka, %.** Utfallet för indikatorn för år 2023 (81 %) är lägre än utfallet för år 2022 (82 %). Indikatorn uppnås inte. Nämnden uppger i årsredovisningen att undervisningens kvalitet liksom förtroendefulla relationer mellan skola och elev/familj påverkar elevernas resultat. Det är stora skillnader mellan skolors resultat, som bland annat beror på skolegregation och förutsättningar i elevgrupperna. I en del skolor har hög elevrörlighet påverkat resultaten negativt. En annan faktor som påverkar resultaten negativt är elevers skolfrånvaro. Verksamheten har under året vidtagit åtgärder för att stärka måluppfyllelsen såsom riktade insats för nyanlända och flerspråkiga elever och arbetet med ökad skolnärvaro i samverkan med socialtjänsten uppger nämnden.
- **Det genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9 ska öka.** Utfallet för indikatorn för år 2023 (217) är lägre än utfallet för år 2022 (219). Indikatorn uppnås inte. Nämnden uppger i årsredovisningen att undervisningens kvalitet liksom förtroendefulla relationer mellan skola och elev/familj påverkar elevernas resultat. Det är stora skillnader mellan skolors resultat, som bland annat beror på skolegregation och förutsättningar i elevgrupperna. I en del skolor har hög elevrörlighet påverkat resultaten negativt. En annan faktor som påverkar resultaten negativt är elevers skolfrånvaro. Verksamheten har under året vidtagit åtgärder för att stärka måluppfyllelsen såsom riktade insats för nyanlända och flerspråkiga elever och arbetet med ökad skolnärvaro i samverkan med socialtjänsten uppger nämnden.
- **Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.** Utfallet för indikatorn för år 2023 (7,2 %) är lägre än utfallet för år 2022 (7,4 %). Indikatorn uppnås.

Nämnden har inte uppnått fyra av sex indikatorer som Kommunfullmäktige har fastställt.

Kommunfullmäktiges verksamhetsmätt

I Kommunfullmäktiges budget 2023 finns ett antal verksamhetsmätt angivna som syftar till att följa nämndens grunduppdrag. Samtliga verksamhetsmätt ska redovisas i årsredovisningen.

Grundskolenämnden anger i årsredovisningen utfall för samtliga verksamhetsmätt.

Kommunfullmäktiges nya uppdrag 2023

Nämnden har avseende 2023 inte fått uppdrag från Kommunfullmäktiges budgetbeslut.

Kommunfullmäktiges fokusområden

I Kommunfullmäktiges budget för år 2023 har 12 fokusområden formulerats kopplade till Visionen om framtiden Borås samt Borås Stads uppdrag som välfärdsaktör, samhällsutvecklare och demokratiaktör samt arbetsgivare. Nämnden ska enligt styr- och ledningssystemet ange i sin budget och årsredovisning bl.a. följande:

- Så här bidrar nämnden till Kommunfullmäktiges fokusområden
- Så här följer nämnden upp att den bidrar till Kommunfullmäktiges fokusområden
- Samarbeten för att bidra till Kommunfullmäktiges fokusområden

Nämnden har i budget för 2023 i huvudsak beslutat om hur nämnden ska bidra till Kommunfullmäktiges fokusområden, dess uppföljning och samarbeten. Detta är i linje med Borås Stads styr- och ledningssystem. Nämnden redogör i budget och årsredovisning för nämndens arbetsgivarpolitik.

Resurser

Nämnden redovisar ett överskott på 3,9 mnkr jämfört med budget. Stadsrevisionen noterar att bufferten är upprättad i enlighet med instruktioner i Kommunfullmäktiges budget.

Enligt Kommunfullmäktiges budget 2023 är det ekonomiska målet för respektive nämnd det budgeterade resultatet efter kommunbidrag i den av Kommunfullmäktige fastställda årsbudgeten. Det budgeterade resultatet för Grundskolenämnden var enligt Kommunfullmäktiges budget 2023 ett nollresultat. I syfte att klargöra storleken på årets resultatavvikelse i förhållande till ett nollresultat har avvikelsens storlek i procent (%) av nämndens bruttokostnader tagits fram. För Grundskolenämnden var 2023 års utfall 0,2 %.

Resultaträkningen stämmer gentemot avstämning med ekonomisystemet. Nedan redovisas de större budgetavvikelserna.

Verksamhetens budgettram

- Den positiva budgetavvikelsen kan förklaras av att nämnden erhållit mer statsbidrag än vad som initialt budgeterats med ett överskott mot budget med ca 20 mnkr.
- Ytterligare bidragande faktor till det positiva resultatet är övriga intäkter från bl.a. barnomsorgsavgifter och sålda platser. Överskottet här uppgick till ca 13 mnkr.
- Övriga budgetavvikelser relaterar till kostnader för kost och lokalvård, vilka bidrog negativt till resultatet på grund av högre än förväntade kostnadsnivåer. Specifikt framhävs bl.a. ökade kostnader för livsmedel vilket delvis påverkats av det globala prisläget. Detta resulterade sammantaget i en avvikelse på 9,9 mnkr för livsmedel.

Investeringar

För 2023 var det budgeterade beloppet för investeringar 4,0 mnkr. De faktiska utgifterna för året uppgick till 5,1 mnkr, vilket innebär ett underskott på 1,1 mnkr jämfört med den budgeterade summan. Detta underskott kan till stor del förklaras genom de pågående investeringsprojekten såsom Myråsskolan och Särilaskolan 7-9. Myråsskolan har genomgått om- och nybyggnation till en 4 parallell F-6 skola med 28 klassrum, specialsalar och utökning av kök, medan Särilaskolan 7-9 har genomgått om- och nybyggnation för att omvandlas till en ren högstadieskola. Projektet för Särilaskolan är uppdelat i etapper och en del av de tilldelade investeringsmedlen har utnyttjats under 2023, med ytterligare arbete planerat till 2024.

Specifika bevakningsområden

Stadsrevisionen har särskilt bevakat nedanstående områden.

Elevfrånvaro i grundskolan

Elevers frånvaro har av förvaltningen identifierats som en faktor som har stor betydelse för bristande måluppfyllelse. Förvaltningen initierade även ett samverkansprojekt med individ- och familjeomsorgsförvaltningen (Team Domino) under 2020 i syfte att stödja skolorna i arbetet med att främja elevernas närvaro.

I stadsrevisionens granskning 2022 om kvalitet i den kommunala grundskolan framgick det att det var 1 353 elever i Borås Stads grundskolor som under vårterminen 2022 som hade mer än 20 % frånvaro. Under 2022 var frånvaron hög under pandemin. Stora insatser gjordes för att kompensera för problematisk frånvaro.

Förvaltningen uppger i årsredovisning för 2023 att elevers frånvaro har identifierats fortsatt som en faktor som har stor betydelse för bristande måluppfyllelse. Omfattande frånvaro innebär att elever går miste om den utbildning de har rätt till och kan vara en förklaring till skillnader i resultat mellan elever. Samverkansprojektet med IFO (Team Domino) har fortsatt sin verksamhet under 2023 med att stödjer skolorna i arbetet med att främja elevernas närvaro.

Systematiskt kvalitetsarbete

Stadsrevisionen granskade 2022 kvalitetsarbetet i grundskolan i Borås Stad. Den samlade bilden av det som framkom i granskningen var enligt Stadsrevisionens bedömning att styr-/stödkedjan brister när det gäller styrning, stöd och koppling i det systematiska kvalitetsarbetet mellan huvudmannanivån och skolenhetsnivån. Det saknades en gemensam syn på hur det systematiska kvalitetsarbetet ska bedrivas. Förhållandena innebar bland annat att åtgärder som identifieras på huvudmannanivån inte fick genomslag i skolenheternas utvecklingsarbete och att nämndens övergripande kvalitetsrapporter inte helt bygger på skolenheternas dokumenterade systematiska kvalitetsarbete. Det saknades enligt Stadsrevisionens bedömning enhetliga arbetsformer, strukturer och rutiner som säkerställde att det systematiska kvalitetsarbetet fullt ut bedrevs i enlighet med Skolverkets allmänna råd i Grundskolenämndens styr-/stödkedja.

Grundskolenämnden behövde enligt Stadsrevisionens bedömning genomföra en analys och omprövning av styrning, arbetsformer, strukturer och rutiner när det gäller det systematiska kvalitetsarbetet. Grundskolenämnden behövde som en del av arbetet även se över styrning och prioritering när det gäller huvudmannans stödjande roll i skolenheternas systematiska kvalitetsarbete. Analys och omprövning behövde enligt Stadsrevisionens bedömning leda till åtgärder som syftar mot ett mer enhetligt systematiskt kvalitetsarbete för att säkerställa skolenheternas kvalitet och likvärdighet såväl som följsamhet till Skolverkets allmänna råd inom området.

I sitt svar till Stadsrevisionen uppger Grundskolenämnden att nämnden redan innan Stadsrevisionens granskning påbörjat en översyn av kvalitetssystemet inom nämndens uppdrag. Översynen inkluderar bl.a.

- Innehållet och strukturen i mallen för verksamhetsplanen ska ses över.
- Arbetet kring riktade insatser ska ses över.
- Arbetet kring nulägesanalysen ska ses över.
- Arbetet kring synteskonferensen ska ses över.
- Processerna kring enhetsuppföljningarna ska ses över.
- Arbetet kring rapporterna ska ses över avseende innehåll, processer, delaktighet, underlag och åtgärder.

Åtgärder utifrån granskningsrapport om hantering av ärende gällande övergrepp vid en skola

Stadsrevisionen granskade 2022 Grundskolenämndens dokumenthantering i ärende gällande övergrepp vid en skola. Granskningens övergripande syfte var att granska om hantering, gallring eller borttagning av dokumentation i ärendet har genomförts i enlighet med tillämplig lagstiftning och Borås Stads regler och rutiner.

Stadsrevisionens sammanfattande bedömning var att Grundskolenämnden i sin hantering av dokument och dokumentation i ärendet inte har följt tryckfrihetsförordningen, arkivlagen eller offentlighets- och sekretesslagen. Inte heller Borås Stads arkivregler, Borås Stads rutiner för informations- och arkivhantering eller Grundskolenämndens egen dokumenthanteringsplan har efterlevts. De förhållanden som framkom i granskningen medförde enligt Stadsrevisionens bedömning att Grundskoleförvaltningen i sin hantering av dokumentation i ärendet har genomfört otillåten gallring av allmänna handlingar. Den otillåtna gallringen medförde förlust av material som kan ha ett informationsvärde när det gäller bl.a. hur förvaltningen hanterat ärendet med övergrepp vid en skola. Förhållandena innebar enligt Stadsrevisionens bedömning att Grundskolenämndens interna kontroll inom området är otillräcklig.

Bristerna som enligt Stadsrevisionens bedömning helt kan klarläggas avser dokumenthanteringen när det gäller registrering av allmänna handlingar i ärendet, personalhandlingar i ärendet och mötesanteckningar av vikt för verksamheten. Det framkommer även i granskningen att flera andra typer av allmänna handlingar med bäring på ärendet kan ha raderats. Stadsrevisionens slutsatser enligt ovan bygger till stor del på intervjuresultat. Detta innebär att det inte med exakt säkerhet går att fastställa fullt ut vilka dokument eller dokumenttyper som har raderats eller dess innehåll. För att fastslå detta behöver det förstörda materialet återskapas i sin helhet.

Återskapande och hantering av dokumentation i övergreppsärendet

Stadsrevisionen har inom ramen för granskningen 2022 säkerställt att en stor del av den förstörda dokumentationen kan återskapas. Stadsrevisionen menade att Grundskolenämnden skyndsamt behövde återskapa all dokumentation som är möjlig i det aktuella ärendet och när det gäller hur förvaltningen i övrigt har hanterat ärendet. Den återskapade dokumentationen behöver sedan gås igenom för att säkerställa att den hanteras i enlighet med gällande lagstiftning och lokala regelverk. I Stadsrevisionens mening var det väsentligt att Grundskolenämnden säkerställer att återskapande och fortsatt hantering sker i en transparent process i nära samarbete med Stadsarkivet, stadsjurister vid Kommunstyrelsen samt med avdelningen Dataservice vid Servicenämnden.

Grundskolenämnden har under 2023 gett Grundskoleförvaltningen i uppdrag att granska sina rutiner och planer utifrån Stadsrevisionens kritik samt att åtgärda bristerna enligt revisionens rekommendationer. Förvaltningen har också fått i uppdrag att rätta de fel som begåtts i samband med det specifika ärendet som granskats och säkerställa att det inte upprepas. Förvaltningschefen har fått ett särskilt uppdrag att, med stöd av Dataservice, återskapa de dokument som har raderats och, i samråd med Stadsdirektören, upprätta en oberoende arbetsgrupp med uppdrag att granska de återställda dokumenten.³ Arbetsgruppen har fått i uppdrag att i en rapport klarlägga eventuella felaktigheter vid radering av specifika dokument samt utreda om det i dessa finns information som föranleder ytterligare åtgärder i själva ärendet. I rapporten ska det också finnas en instruktion om hur allt material i ärendet fortsatt ska hanteras med avseende på diarieföring och arkivering.

Sammanfattningsvis visade arbetsgruppens rapport att 68 raderade handlingar återställas och granskas. Enligt rapporten hade ett flertal handlingar inte hanterats helt korrekt bl.a. genom att förvaltningen inte registrerat upprättade eller inkomna handlingar. Rapporten lämnade också bedömningar och rekommendationer till förvaltningen för hantering av dokumentation och allmänna handlingar.

³ Grundskolenämndens protokoll 2023-09-19 § 122

Fördjupade granskningar

Med utgångspunkt från risk- och väsentlighetsanalysen har fördjupade granskningar genomförts under året. Nedan redovisas sammanfattningar av de fördjupade granskningarna.

Granskning av resursfördelningsmodellen

Kommunforskning i Västsverige (KFi) har på uppdrag av Stadsrevisionen i Borås Stad genomfört en granskning av Borås Stads resursfördelningsmodell. Syftet med granskningen har varit att bedöma om nämnderna och Kommunstyrelsen säkerställer en ändamålsenlig budgettilldelning, ekonomistyrning, uppföljning och kostnadskontroll.

Sammantaget observerar KFi en väl etablerad och traditionell resursallokeringsprocess som sker med en betoning på totalkostnadskontroll och viss försiktighet. Det konstateras i rapporten att resursfördelningen är stabil, konsekvent och decentraliserad. KFi konstaterar dock i rapporten att relationen mellan ekonomi och verksamhet är svag. KFi lyfter i rapporten även fram några risker som Stadsrevisionen bedömer behöver beaktas i ett framtida utvecklingsarbete:

- Förlitan på informellt politiskt ansvarstagande, vilket kan vara problematiskt i ett instabilt politiskt landskap.
- Metoden att generellt räkna upp föregående års budget ger bristande förutsättningar för omprövningar och effektivitet.
- Svag koppling mellan resursallokering och politiska mål i styrningen, vilket kan leda till bristande samspel och effektivitet. Detta kan leda till att vissa dimensioner av kommunens verksamhet inte styrs som avsett eller i linje med uttryckta ambitioner.
- Ett kortsiktigt fokus i budgetarbetet, med begränsad tid för planering och risk för konserverande effekter.
- Formuleringen av ekonomiskt ansvar är inte helt tydlig på förvaltningsnivå. Detta bl.a. då förvaltningarna inte är egna balansenheter och får flytta med sig över-/underskott mellan åren.
- Risker med det sätt resurserna allokeras på kan komma att aktualiseras på grund av bl.a. förändringar i verksamheten/kommunen eller ändrade omvärldsbetingelser.

Det finns inget i KFi:s rapport som talar för att långsiktighet eller helhetssyn stärks eller gynnas av det befintliga sättet att arbeta med budgetering och resursfördelning. Detta kan inte heller antas stärka samarbetet mellan kommunens förvaltningar.

Enligt Stadsrevisionens bedömning behöver rapportens slutsatser ligga till grund för fortsatt utvecklingsarbete av resursfördelningsmodell, budgetprocess och ekonomistyrning.

Granskning av dokumenthantering hos Förskolenämnden, Grundskolenämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden i Borås Stad

Stadsrevisionen har granskat dokumenthanteringen i Förskolenämnden, Grundskolenämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Granskningens huvudsakliga syfte är att granska om dokumenthanteringen sker i enlighet med tillämplig lagstiftning och lokala regelverk.

Med utgångspunkt i granskningsresultaten kan Stadsrevisionen konstatera att avsaknaden av systemstöd för dokumentation inom HR-området skapar en rad brister gällande hanteringen av personaldokumentation. Dessa är exempelvis uppdelad och icke enhetlig dokumentförvaring, icke ändamålsenlig registrering och risk för bristande informationssäkerhet vid kommunikation och lagring av personaldokumentation. Stadsrevisionens bedömning är att granskade nämnder behöver förbättra hanteringen av personaldokumentationen och säkerställa en ändamålsenlig hantering inom området.

Stadsrevisionens bedömning är att bristerna som konstaterats i tidigare granskning när det gäller hanteringen av ärendeskrivelser kvarstår. Granskade nämnder bör förbättra hanteringen av dessa allmänna handlingar i syfte att säkerställa att lagstiftningens krav uppfylls.

Stadsrevisionens bedömning när det gäller Grundskolenämnden är att arbetet med revideringen av dokumenthanteringsplanen bör framskrida skyndsamt i dialog med förvaltningens verksamheter. Nämnden behöver även säkerställa en tillräcklig intern kontroll gällande efterlevnaden av planen. Grundskolenämnden bör även överväga att införa grundläggande stickprovskontroller som en del i den årliga processen för revidering av dokumenthanteringsplanen.

Grundskolenämndens interna kontroll inom området bedöms som inte helt tillräcklig. Granskade nämnder bör enligt Stadsrevisionens bedömning utveckla dokumenthanteringen inom identifierade områden.

Granskning av försystem till ekonomisystemet i Borås Stad

Stadsrevisionen har granskat Borås Stads olika försystem till ekonomisystemet Agresso Unit4. Granskningen syftar till att bedöma om integrationen mellan externa system (försystem) och Borås Stads ekonomisystem Agresso Unit4 bedrivs i enlighet med tillämpliga regelverk när det gäller bokföring och redovisning. Granskningen syftar även till att granska om arbetet bedrivs med en tillräcklig intern kontroll. Granskningen visar att sammanlagt tolv försystem integreras till ekonomisystemet.

Stadsrevisionen bedömer att samtliga försystem behöver ha en aktuell processbeskrivning. Detta för att hanteringen ska leva upp till bokföringslagens regelverk. Med denna utgångspunkt bedömer Stadsrevisionen att Grundskolenämndens arbete inom området inte fullt ut bedrivs i enlighet med gällande regelverk. Nämnderna behöver upprätta egna processbeskrivningar för de försystem som integreras.

Stadsrevisionen bedömer att det finns behov av att ytterligare beskriva vilken redovisningsinformation som hanteras av olika försystem för att uppfylla gällande regelverk. Det finns även behov av att kartlägga och dokumentera vilken redovisningsinformation som förs över till ekonomisystemet från respektive försystem. Stadsrevisionen bedömer att den interna kontrollen av redovisningsinformationen behöver utvecklas.

Uppföljande granskning av personalpolitiken i Borås Stad

Stadsrevisionen har genomfört en uppföljande granskning av Borås Stads personalpolitik. Uppföljningen syftar till att genomföra en uppföljning av granskningen av Borås Stads personalpolitik från 2015 och bedöma i vilken utsträckning identifierade brister i delar av 2015 års granskning har åtgärdats.

Sammanfattningsvis bedömer Stadsrevisionen att bristerna inom områdena konkurrenskraftiga löner, förmåner och kompetensutveckling till stor del är åtgärdade. Bristerna när det gäller uppföljning, lönespridning, löneöversyn och hållbart arbetsliv bedöms som delvis åtgärdade. De brister som konstaterades i 2015 års granskning när det gäller personalpolitikens styrning och den centraliserade lönesättningen bedöms till största delen kvarstå.

Granskningen visar att kompetensförsörjningsutmaningen för Borås Stads verksamheter är tilltagande. Kommunstyrelsen och nämnderna behöver med utgångspunkt i denna utveckling säkerställa en ändamålsenlig styrning av personalpolitiken som möjliggör att Kommunfullmäktiges mål inom området kan uppnås.

Intern kontroll

Nämnderna och Kommunstyrelsen har ansvar för intern kontroll. Ansvaret innefattar bl.a. att nämnden ska genomföra riskanalys, upprätta plan för intern kontroll och genomföra uppföljning av planen. Nämnden ska även anta egna regler och anvisningar för intern kontroll. Stadsrevisionen noterar att uppföljning och kontroll av kärnverksamhet och administrativa processer i förekommande fall också genomförs inom ramen för kvalitetssystem.

Nämnden har antagit regler och anvisningar för intern kontroll 2023. Nämnden har genomfört en egen riskanalys, som identifierade 40 risker. Planen för intern kontroll omfattade 18 kontrollmoment. Samtliga kontrollmoment är avrapporterade till nämnden den 27 februari 2024. Uppföljningen av den interna kontrollen innehåller kortfattade analyser och åtgärder.

Nämndmöte

Nämndmöte genomfördes den 27 februari 2024 med Grundskolenämnden, förtroendevalda revisorer, yrkesrevisorer vid Stadsrevisionen och förvaltningsledning.

Bedömning

I granskningen av nämndens årsredovisning utgår bedömningarna från följsamhet mot Kommunfullmäktiges budgetbeslut avseende grunduppdrag, fokusområden, indikatorer och uppdrag samt resurser. Bedömning sker även med utgångspunkt i de reglementen som gäller för nämnden och Borås Stads styr- och ledningssystem. Nämndens interna kontroll bedöms utifrån riskanalys, plan och uppföljning av intern kontroll. I den sammanfattande bedömningen ingår också granskningsresultat från granskning av bevakningsområden och de fördjupade granskningar som har varit riktade mot nämnden avseende år 2023.

Stadsrevisionens bedömning grundar sig på redovisning när det gäller nämndens grunduppdrag, uppnådda indikatorer och helt genomförda uppdrag för året. Det är samtidigt väsentligt att den enskilda nämnden analyserar och ger rimliga förklaringar till varför man inte uppnår indikatorer respektive inte fullt ut har genomfört uppdrag.

Grunduppdrag

I nämndens årsredovisning framgår delvis hur nämnden fullgjort sitt uppdrag enligt reglementet. Av nämndens årsredovisning framgår även delvis hur nämnden arbetat för att uppfylla nämndens grunduppdrag i Kommunfullmäktiges budget.

Nämnden har inte uppnått fyra av sex indikatorer som Kommunfullmäktige har fastställt avseende grunduppdraget.

Grundskolenämnden anger i årsredovisningen utfall för samtliga verksamhetsmått.

Den samlade bedömningen när det gäller nämndens grunduppdrag är att nämndens årsredovisning delvis redogör för hur nämnden fullgjort sitt uppdrag enligt reglementet och nämndens grunduppdrag i Kommunfullmäktiges budget 2023. Nämnden har inte uppnått fyra av sex indikatorer som Kommunfullmäktige har fastställt avseende grunduppdraget. Nämndens redovisning av grunduppdraget behöver utvecklas till kommande år.

Kommunfullmäktiges fokusområden

Nämnden har för året i huvudsak beslutat i nämndens budget för 2023 om hur nämnden bidrar till Kommunfullmäktiges fokusområden samt uppföljning och samarbeten. Detta är i linje med Borås Stads styr- och ledningssystem. Nämnden redogör i årsredovisningen inte på ett samlat sätt för hur man bidragit till måluppfyllelsen gällande Kommunfullmäktiges fokusområden. Nämndens redovisning av Kommunfullmäktiges fokusområden behöver utvecklas till kommande år.

Resurser

Det ekonomiska resultatet för nämnden visar på ett överskott mot budget på 3,9 mnkr. För Grundskolenämnden var 2023 års resultat i procent (%) av bruttokostnader 0,2 %. Stadsrevisionen bedömer att godtagbara förklaringar till överskottet redovisas i årsredovisningen.

Arbetsgivarpolitik

Nämnden redogör i budget och årsredovisning för nämndens arbetsgivarpolitik, vilket är i linje med Borås Stads styr- och ledningssystem.

Fördjupade granskningar

Stadsrevisionen har genomfört en fördjupad granskning av resursfördelningsmodellen i Borås Stad. Enligt Stadsrevisionens bedömning behöver rapportens slutsatser ligga till grund för fortsatt utvecklingsarbete av resursfördelningsmodell, budgetprocess och ekonomistyrning.

Stadsrevisionen har granskat dokumenthanteringen i Förskolenämnden, Grundskolenämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Stadsrevisionens bedömning är att bristerna som konstaterats i tidigare granskning när det gäller hanteringen av ärendeskrivelser kvarstår. Granskade nämnder bör förbättra hanteringen av dessa allmänna handlingar i syfte att säkerställa att lagstiftningens krav uppfylls. Stadsrevisionens bedömning när det gäller Grundskolenämnden är att arbetet med revideringen av dokumenthanteringsplanen bör framskrida skyndsamt i dialog med förvaltningens verksamheter. Nämnden behöver även säkerställa en tillräcklig intern kontroll gällande efterlevnaden av planen. Grundskolenämnden bör även överväga att införa grundläggande stickprovskontroller som en del i den årliga processen för revidering av dokumenthanteringsplanen. Grundskolenämndens interna kontroll inom området bedöms som inte helt tillräcklig.

Stadsrevisionen har genomfört en fördjupad granskning av Borås Stads olika försystem till ekonomisystemet. Stadsrevisionen bedömer att det finns behov av att ytterligare beskriva vilken redovisningsinformation som hanteras av olika försystem för att uppfylla gällande regelverk. Det finns även behov av att kartlägga och dokumentera vilken redovisningsinformation som förs över till ekonomisystemet från respektive försystem. Med denna utgångspunkt bedömer Stadsrevisionen att Grundskolenämndens arbete inom området inte fullt ut bedrivs i enlighet med gällande regelverk. Stadsrevisionen bedömer att den interna kontrollen av redovisningsinformationen behöver utvecklas. Nämnden behöver även upprätta egna processbeskrivningar för de försystem som integreras.

Stadsrevisionen har genomfört en uppföljande granskning av Borås Stads personalpolitik. Stadsrevisionen bedömer att bristerna inom områdena konkurrenskraftiga löner, förmåner och kompetensutveckling till stor del är åtgärdade. Bristerna när det gäller uppföljning, lönespridning, löneöversyn och hållbart arbetsliv bedöms som delvis åtgärdade. De brister som konstaterades i 2015 års granskning när det gäller personalpolitikens styrning och den centraliserade lönesättningen bedöms till största delen kvarstå. Granskningen visar att kompetensförsörjningsutmaningen för Borås Stads verksamheter är tilltagande. Kommunstyrelsen och nämnderna behöver med utgångspunkt i denna utveckling säkerställa en ändamålsenlig styrning av personalpolitiken som möjliggör att Kommunfullmäktiges mål inom området kan uppnås.

Intern kontroll

Nämnden har antagit regler och anvisningar för intern kontroll. Nämnden har genomfört en egen riskanalys. I riskanalysen har det identifierats och värderats risker avseende verksamhetsprocesser och ekonomiska kontrollmoment. Nämndens uppföljning av den interna kontrollen innehåller analyser och åtgärder.

Sammanfattande bedömning

Stadsrevisionens sammantagna bedömning är att verksamheten har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens redovisning av grunduppdraget och Kommunfullmäktiges fokusområden behöver utvecklas till kommande år. Den interna kontrollen bedöms mot bakgrund av de fördjupade granskningar som riktats till nämnden under året, som inte helt tillräcklig.

Anna Sandström
Tf. Revisionschef

Samuel Kaufman
Certifierad kommunal yrkesrevisor

BORÅS
STAD

STADSREVISIONEN

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 56 **E-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen